Kniha: Černé světlo

Předmět: Český jazyk

Přidal(a): MAGZ

Rozbor díla: Černé Světlo (1940)

- Epika, román o vzniku zla v člověku
- hrdinou je člověk mravně narušený, líčí proces lidského pádu na dno – v osudu úchylného jedince je postižen vývoj fašistické mentality v době, kdy se německý fašismus po okupaci Československa chystal k úderu proti celé Evropě (podobně jako Čapkův Život a dílo skladatele Foltýna, Válka s mloky)

Jazyk a kompozice

- psáno v ich-formě
- rozděleno na dva oddíly – dětství, dospělost
- spisovný, hovorový jazyk, občas vulgarismy, přímá řeč,
- děj je chronologický, s několika retrospektivními pasážemi

Obsah (děj) díla

Hlavní postavou je Karel, jehož výchova byla pokřivena matkou (kryla a omlouvala jeho prohřešky, ačkoli by si zasloužil trest), dávala otci najevo, že ona je rozená aristokratka a on z chudých poměrů), vždy se stavěla mezi Karla a jeho otce na Karlovu obranu, Karel věděl, že matka nemá pravdu a přesto vítězí

- Ve škole byl Karel šikanován Frantíkem Munzarem, poté, co Karel zjistí, že Frantík má

hlad, kupuje si jídlem jeho „služby“, nechává Frantíka rvát se za něj, mstí se na lidech, kteří mu kdykoli způsobili jakoukoli újmu
- Výrazným motivem je krysa, vzpomínkou na krysu začíná román. Řezník, kterého Karel miloval, zabíjí krysu chlapci přímo před očima, předtím se ji Karel snažil bránit, ale marně. Chlapec se z toho nervově zhroutil, odtud pramení jeho touha po pomstě, fyzickou sílu ale nemá, a tak zneužívá Frantíka a později jakýchkoli drobných prohřešků ve svůj prospěch.
- Má touhu škodit a nebýt dopaden (a ještě z toho těžit)
- Po smrti rodičů pracuje u strýce, chce získat ruku jejich dcery Markétky, aby následně získal majetek z jejich hudebního nakladatelství), nikdo jeho nekalé úmysly neprohlédne, kromě Markétčiny matky
- Markétka byla pravým opakem povahy Karla, zatímco on byl nedůvěřivý prospěchář, Markétka poctivé děvče věřící v sílu lásky, důvěřující lidem
- Markétka se zamiluje do hudebníka Klenky, ale Karel jejich plán překazí, nastrčí Klenkovi do cesty ženu, z kterou se pak hudebník zasnoubí, Markétka nedlouho po skandálu umírá, teta podlehla náboženskému fanatismu. Klenkův osobní život byl také zmařen, svou ženu nenáviděl za podvod, jakým ho získala, ona se otrávila
- Po odhalení tohoto skandálu se Karel pokusí o sebevraždu skokem z okna, je zachráněn, ale přijde o nohu a má dřevěnou protézu, stejně jako stařík Prach, kterému v dětství s pomocí Frantíka Munzara nařízl dřevěnou nohu a on se pak zřítil ze schodů
- Dá se říct, že ho dostihla karma, je nucen dožít život jako mrzák, opovrhován okolím
- Název románu – oxymóron, dá se chápat tak, že černota vycházející z duše Karla zůstává až téměř do konce ve stínu nepoznání, neboť jeho hlavní touhou bylo škodit a nebýt dopaden, byla nakonec osvětlena. Přestože byl dopaden, necítí lítost nad svými činy, pouze lítost nad sebou samotným, že mu nevyšly plány.
- Jádrem příběhu je příběh ctižádostivce jako psychologický typ, autora zajímá, jak myslí, cítí, jaké jsou pohnutky jeho činů
- Hlavní hrdina je vypravěčem i soudcem svého života, který se mu nakonec vymkne s ironickou výsměšností z rukou, Karel, když bilancuje svůj život, má pocit kruté ironie, jeho pracovní pílí strýc pohrdá, Markétka nepřijala jeho lásku. Vše, co v něm bylo lepšího, bylo odmítnuto pro zlo, které svými intrikami uvedl do chodu.

Vlastní názor:

Ačkoli hrdina není autorem hodnocen, čtenář si udělá názor sám. Celou knihu čekáte na trest a on nepřicházel, vše, co se stalo, se stát muselo, aby si čtenář uvědomil velikost ambicí i velikost pádu protagonisty.